

PYTANIA JAWNE
skrótowo
„DZIADY” cz. III
A. Mickiewicz

J. Chełmoński, „Modlitwa przed bitwą (Ractawice)”, https://pl.wikipedia.org/wiki/Kosynierzy#/media/Plik:Che%C5%82mo%C5%84ski_Modlitwa_przed_bitwa.jpg, domena publiczna [dostęp 22.01.2024]

*Postawy społeczeństwa
polskiego wobec zaborcy.*

*Omów zagadnienie na
podstawie „Dziadów” części III
Adama Mickiewicza. W swojej
odpowiedzi uwzględnij
również wybrany kontekst.*

INSPIRUJĄCY CYTAT

**„I chociaż bije ziemia
skalista i srebrna
pod tobą jest ojczyzna z
drżącego płomienia”.**

**Tadeusz Gajcy
„Czas”**

KONTEKST KULTUROWY

**obraz
Józefa Chełmońskiego
„Modlitwa przed bitwą
(Racławice)”**

SŁONIK

**Obraz przedstawia
kosynierów (chłopów
uzbrojonych w kosy
postawione na sztorc),
modlących się przed bitwą
pod Racławicami. Była to
największa bitwa insurekcji
kościuszkowskiej. Polacy nie
pogodzili się z I i II rozbiorem,
chcieli odzyskać swój kraj.
Powstanie wymierzone było
przeciwko Rosji i Prusom. Na
obrazie widać chłopów,
licznie przybyłych do walki,
gotowych poświęcić się dla
ojczyzny. Modlą się o
wsparcie, gdyż wiedzą, że w
starciu z zaborcą ich szanse
są niewielkie - uzbrojeni są
tylko w kosy. Mimo to,
podejmują próbę i
dobrowolnie przystępują do
działań powstańczych. Był to
pierwszy tak wielki zryw
niepodległościowy, do
którego przystąpili również
chłopi. W pierwszym rzędzie
dostrzec można również
duchownego, który modli się
razem z chłopami.**

Plan wypowiedzi ustnej

1. Wstęp

Zabory nie tylko doświadczyły boleśnie Polaków, ale postawiły ich w obliczu wyboru - podporządkowania się lub podjęcia nierównej walki z wrogiem. Literatura stanowi świadectwo tych dylematów.

2. „Dziady” cz. III, A. Mickiewicz

- analiza słów Wysockiego „Nasz naród jak lawa...”
- charakterystyka młodych patriotów (np. Sobolewski, Konrad, Rollison, Cichowski)
- charakterystyka zdrajców (Doktor i Pelikan)

3. Kontekst:

- „Kordian”, J. Słowacki - Kordian samotnie decyduje się zabić cara.
- „Konrad Wallenrod”, A. Mickiewicz - walka o ojczyznę kosztem własnego szczęścia.
- „Wesele”, S. Wyspiański - ocena szans na odzyskanie niepodległości.
-

4. Kontekst kulturowy:

- obraz Józefa Chełmońskiego, „Modlitwa przed bitwą” - pierwszy zryw niepodległościowy, w którym wzięli udział również chłopi.

5. Wnioski

Ukazując różne postawy wobec wroga, literatura wskazywała wartości, którymi powinien kierować się każdy Polak. Stanowiła także głęboką refleksję nad społeczeństwem i jego wyborami. Ukazywała różne postawy Polaków wobec zaborców- wielkich patriotów, obojętne elity, a nawet zdrajców.